

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 10/12
23.01.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Mihaila Rulića i Mirjane Đerasimović, članova veća, u sporu po tužbi tužilaca R.G, S.G. i V.G, svi iz N.S, koje zastupa punomoćnik A.M, advokat iz N.S, protiv tužene Republike Srbije - Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, Beograd, koju zastupa Republičko javno pravobranilaštvo - Odeljenje u Novom Sadu, radi isplate, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Višeg suda u Novom Sadu Gž 2924/10 od 22.06.2011. godine, u sednici veća održanoj dana 23.01.2012. godine, doneo je

P R E S U D U

I O reviziji tužene Republike Srbije - Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, iz Beograda, odlučiće se kao o izuzetno dopuštenoj.

II DELIMIČNO SE USVAJA revizija tužene, PREINAČUJU presuda Višeg suda u Novom Sadu Gž 2924/10 od 22.06.2011. godine i presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P br. 2915/09 od 16.12.2009. godine, u delu u kome je tužena pravnosnažno obavezana da tužiocima isplati glavnicu u iznosu od 116.180,15 dinara, sa kamatom na pojedinačne mesečne iznose počev od dospelosti pa do isplate i parnične troškove u iznosu od 34.000,00 dinara i presuđuje:

ODBIJA SE kao neosnovan tužbeni zahtev za isplatu mesečnih naknada na ime dopunske porodične invalidnine počev od aprila 1999. godine, sve zaključno sa februarom 2006. godine, u ukupnom iznosu od 116.180,15 dinara, sa kamatom po stopi iz zakona na pojedinačne mesečne iznose počev od dospelosti pa do isplate.

III U preostalom delu revizija tužene izjavljena protiv presude Višeg suda u Novom Sadu Gž 2924/10 od 22.06.2011. godine ODBIJA SE kao neosnovana.

IV Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

V ODBIJA SE kao neosnovan zahtev tužilaca za naknadu troškova nastalih u postupku po reviziji.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Novom Sadu P br. 2915/09 od 16.12.2009. godine, stavom prvim izreke, odbijen je prigovor apsolutne nenadležnosti tog suda. Stavom drugim izreke je usvojen tužbeni zahtev i obavezana je tužena da tužiocima na ime razlike između pripadajućeg i isplaćenog dela invalidskih primanja na ime dopunske porodične invalidnine, po pravnom osnovu sticanje bez osnova, za period od 31.03.1999. godine do 31.03.2006. godine isplati iznos od 119.277,75 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom na pojedinačne mesečne iznose bliže navedene u tom stavu izreke. Stavom trećim izreke je obavezana tužena da tužiocima naknadi troškove postupka u iznosu od 34.000,00 dinara, a stavom četvrtim izreke su tužioci oslobođeni od plaćanja sudske takse.

Viši sud u Novom Sadu je presudom Gž 2924/10 od 22.06.2011. godine, delimično usvojio žalbu tužene i prvostepenu presudu preinačio u delu u kojem je obavezana tužena da tužiocima isplati zakonsku zateznu kamatu, tako što se obavezuje tužena da tužiocima isplati zakonsku zateznu kamatu na dosuđene pojedinačne iznose bliže navedene u izreci prvostepene presude i to na ime dopunske porodične invalidnine po pravnom osnovu sticanja bez osnova za period od 31.03.1999. do 31.03.2006. godine, počev od 16-og u mesecu pa do isplate (umesto od 01-og u mesecu pa do isplate), dok je u preostalom delu žalba tužene odbijena i prvostepena presuda u pobijanom nepreinačenom delu potvrđena.

Protiv drugostepene presude tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava i predložila da o ovoj reviziji Vrhovni kasacioni sud odluči primenom odredbe člana 395. ZPP, radi potrebe ujednačavanja sudske prakse.

Tužioci su podneli odgovor na izjavljenu reviziju, predlažući da se ista odbaci kao nedozvoljena ili odbije kao neosnovana

Rešenjem R3 150/11 od 20.12.2011. godine Apelacioni sud u Novom Sadu se izjasnio da ne prihvata predlog tužene da se Vrhovnom kasacionom sudu u Beogradu predloži odlučivanje po reviziji u smislu odredbe člana 395. ZPP.

Vrhovni kasacioni sud smatra da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za odlučivanje o reviziji tužene, kao o izuzetno dozvoljenoj reviziji, koja bi u smislu odredbe člana 394. ZPP, u pogledu vremena izjavljivanja i limita za reviziju iz tog člana, bila nedozvoljena, jer je po oceni revizijskog suda potrebno razmotriti pravna pitanja od opšteg interesa i ujednačiti sudsku praksu novim tumačenjem pravne prirode potraživanja tužilaca u ovom sporu.

Smatrajući reviziju tužene izuzetno dozvoljenom, revizijski sud je ispitao drugostepenu presudu na način propisan u članu 399. Zakona o parničnom postupku i odlučio kao u izreci presude iz sledećih razloga:

Revizija tužene je delimično osnovana.

U sporu po tužbi tužilaca prvostepeni sud je utvrdio:

Tužiocima je u skladu sa Uredbom o materijalnom obezbeđenju i drugim pravima ratnih vojnih invalida i civilnih invalida rata iz oružanih akcija posle 17.08.1990. godine priznato pravo na dopunsku porodičnu invalidninu rešenjem Sekretarijata za socijalnu zaštitu i zdravstvo Grada Novog Sada od 18.10.1995. godine. Na osnovu tako priznatog i utvrđenog prava tužiocima je u periodu od 31.03.1999. godine do 31.03.2006. godine manje isplaćen novčani iznos od 119.277,75 dinara.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, tužena je pravnosnažno obavezana da tužiocima plati dosuđenu glavnicu i pripadajuću kamatu.

Prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtev, izražavajući pravni stav da je tužena bez pravnog osnova zadržala razliku između isplaćenog i pripadajućeg dela primanja po osnovu dopunske porodične invalidnine koja pripada tužiocima, pa je u smislu odredbe člana 210. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima u obavezi da taj iznos i vrati. Nije prihvatio istaknuti prigovor zastarelosti, jer se u konkretnom slučaju radi o neosnovanom obogaćenju, pa utužena potraživanja zastarevaju za deset godina u smislu odredbe člana 371. ZOO.

Drugostepeni sud je delimično usvojio žalbu tužene i preinačio prvostepenu presudu u delu kojim je tužena obavezana na isplatu zakonske zatezne kamate, tako što je umesto od 01-og u mesecu pa do isplate, tužena obavezana na isplatu zakonske zatezne kamate počev od 16-og u mesecu, a u preostalom delu je žalbu tužene odbio. Smatra da se radi o osnovanom potraživanju tužilaca, za koji važi opšti rok zastarelosti od deset godina propisan u članu 371. ZOO, koji nije protekao, jer je prvo utuženo potraživanje za mart 1999. godine, a tužba je podneta 31.03.2009. godine.

Suprotno izraženom stavu drugostepenog suda, revizijski sud utuženo potraživanje ne smatra potraživanjem za koje je propisan zastarni rok iz člana 371. ZOO, već povremenim potraživanjem za naknadu štete nastale nepravilnim i nezakonitim radom organa tužene u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO.

Tužba u ovom sporu podneta je 31.03.2009. godine. Utužena mesečna naknada na ime dopunske porodične invalidnine se isplaćuje unazad, što podrazumeva da se naknada za mesec mart 2006. godine isplaćuje počev od 16.04.2006. godine. Zato su utužena potraživanja zastarela samo zaključno sa februarom 2006. godine, a ne i za mart 2006. godine, bez obzira što je tužba podneta tog meseca (31.03.2009. godine).

Usvajanje prigovora zastarelosti ima za posledicu odbijanje tužbenog zahteva. Potraživanje naknade prouzrokovane štete zastareva u zastarnom roku iz člana 376. ZOO, tj. u roku od tri godine od dana kada je oštećenik doznao za štetu i za lice koju je štetu učinilo.

Revizijski sud je stoga, na osnovu procesnog ovlašćenja iz člana 407. stav 1. ZPP usvojio reviziju u delu u kome su utužena potraživanja zastarela, preinačio nižestepene presude i kao neosnovan odbio tužbeni zahtev za iznos od 116.180,15 dinara, odlučujući tako stavom drugim revizijske presude.

Prema odredbi člana 220. ZPP, svaka stranka je dužna da iznese činjenice i predloži dokaze na kojima zasniva svoj zahtev ili kojim osporava navode i dokaze protivnika. Stranka koja osporava postojanje nekog prava u smislu odredbe člana 223. stav 3. istog zakona, snosi teret dokazivanja činjenice koja je sprečila nastanak ili ostvarivanje prava ili usled koje je pravo prestalo da postoji, ako zakonom nije drukčije određeno. Kako tužena u postupku nije pružila dokaz kojim bi osporila navode i dokaze tužilaca na kojima je zasnovan njihov tužbeni zahtev, to je revizija odbijena u preostalom delu za potraživanje za mesec mart 2006. godine u iznosu od 3.097,60 dinara, koje potraživanje nije zastarelo, te je odlučeno kao u stavu trećem izreke na osnovu odredbe člana 405. stav 1. ZPP.

Vrhovni kasacioni sud je, s obzirom na postignuti uspeh u sporu, primenom odredbe člana 161. stav 2. ZPP, u vezi odredbe člana 149. stav 2. istog zakona, odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove spora, odlučujući tako stavom IV izreke.

Zahtev tužilaca za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju je shodno odredbi člana 150. ZPP odbijen (stav V izreke), jer ovi troškovi nisu bili neophodni.

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić, s.r.